

Sterke Eerstelijns Scheveningen

Samenvatting stand van zaken 2015

1. Inleiding

In het traject Sterke Eerstelijns Scheveningen hebben de partners in Scheveningen de ontwikkeling van proactieve, geïntegreerde ouderenzorg uitgewerkt. Uitgangspunt daarbij is de centrale positie van de oudere zelf, zoals beschreven in het Chronic Care Model. Kenmerkend van dit model is dat de patiënt in het centrum van zorg wordt gepositioneerd. Daarbij worden belangrijke zaken omtrent communicatie met en om de oudere heen, kwaliteit van zorg, regisseurschap, evidence van handelen en registratie van gegevens vastgelegd. De ambitie van de partners in Scheveningen is om de juiste zorg, bij de juiste persoon, in voldoende mate, op professionele wijze georganiseerd en met kennis van zaken aan te kunnen bieden.

Uitwerkingsvormen van de Scheveningse ouderenzorg betreffen de volgende onderdelen:

- a. Gestructureerd Patiënten Overleg (GPO), volgens de door Laego, het landelijk netwerk van kaderhuisartsen ouderengeneeskunde, beschreven methode. Gericht op vroegtijdig signaleren en planmatige aanpak, gericht op zolang mogelijke zelfstandigheid en zelfredzaamheid van ouderen. De communicatie kan plaatsvinden via het eGPO (elektronisch GPO) (www.egpo.nl)
- b. Geriatrisch Netwerk Scheveningen, waarin ca 160 professionals (o.a. huisartsen, wijkverpleegkundigen, paramedici, ouderenadviseurs, specialisten ouderengeneeskunde, verzorgenden) kennis delen en korte lijnen onderhouden met elkaar.
- c. Eerstelijnsverblijf in de wijk, voor observatie en herstel, voorkomen van ziekenhuisopname.
- d. Transmurale zorg, de inzet van specialist ouderengeneeskunde en de geriater in de wijk, ouderen zo min mogelijk en zo kort mogelijk in het ziekenhuis te laten zijn cq zo veel mogelijk in de eigen wijk te ondersteunen.
- e. Integrale functie GPO verpleegkundige (experiment zorgvernieuwing 2016), samengesteld uit taken van de POH ouderenzorg en de wijkverpleegkundige. We hebben het hier over de taken van de POH en van de wijkverpleegkundige S2 die zij verricht ter voorbereiding van het GPO, het GPO zelf en de uitwerking van de in het GPO vastgestelde acties. Deze taken zijn herleidbaar naar individueel cliëntniveau en volgen een PDCA (plan-do-check-act) cyclus, per patiënt een terugkerend proces.

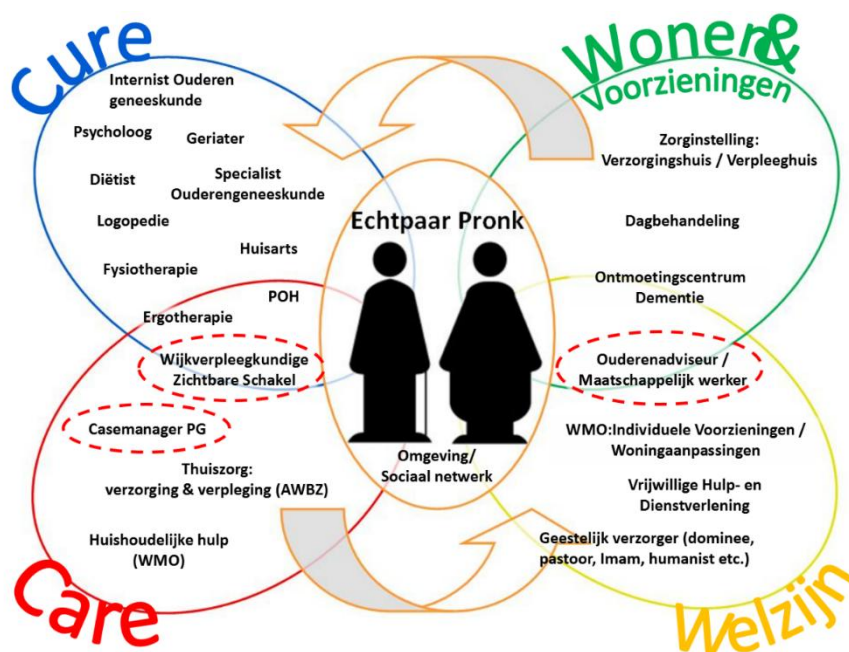
2. Het GPO, missie en visie

De begeleiding van kwetsbaren op Scheveningen vraagt een multidisciplinaire aanpak. Vele instanties met uiteenlopende achtergrond spelen daarin een rol. Om dat op een juiste wijze te organiseren en om te komen tot een professionele en efficiënte hulpverlening is een hele opgave.

Het Gestructureerd Patiënten Overleg (GPO) Scheveningen gaat over de organisatiestructuur die hierin moet voorzien.

De basisstructuur van het GPO:

- Elk GPO is georganiseerd rondom een huisartsenpraktijk.
- Het leven van de oudere (en dus ook de noodzakelijke zorg) speelt zich voor een groot deel af op wijkniveau. Alle Scheveningse hulpverleners in de ouderenzorg in de breedste zin van het woord zijn aangesloten bij het Geriatrisch Netwerk Scheveningen. Dat geldt ook voor de circa 15 Scheveningse GPO's en daarmee wordt het wijkgebonden karakter benadrukt.
- Met behulp van het vlindermodel worden de vele hulpverleners ondergebracht in één van de vier 'vleugels'. Daarmee ontstaat een verdeling in vier domeinen (Cure, Care, Wonen, Welzijn). Elk domein kent een vertegenwoordiging binnen het GPO.
- Door deelname van de ouderenadviseur aan de GPO is er een optimale verbinding tussen de formele en informele zorg en wordt een impuls gegeven aan de inzet van vrijwilligers, waarmee de civil society in het stadsdeel versterkt wordt.

Het vlindermodel: naar visiedocument LAEGO.

Hoger doel:

De organisatiestructuur van het GPO zorgt ervoor dat elke Scheveningse oudere met een zorgbehoefte op een gelijkwaardige en laagdrempelige wijze een beroep kan doen op noodzakelijke zorg.

Dat betekent dat:

- Alle levensdomeinen gelijkwaardig binnen het GPO vertegenwoordigd zijn. Sluitend en op elkaar afgestemd en daardoor voor de kwetsbare oudere optimaal en gemakkelijk bereikbaar.
- De kwetsbare oudere op een proactieve en integrale wijze benaderd wordt met als uitgangspunt dat een vroege interventie bij kwetsbare ouderen loont.
- De structuur, werkwijze en dossiervorming van elk GPO transparant en vergelijkbaar is waardoor het niet meer uitmaakt via welk GPO de oudere een beroep doet op de ouderenzorg.

- Deze complexe zorg zowel op organisatorisch gebied als voor wat betreft de vakinhoud voortdurend onderwerp is van reflectie, toetsing en nascholing.
- Deze professionele en zelfkritische werkwijze zich middels het Geriatrisch Netwerk Scheveningen als een olievlek zal verspreiden naar alle werkers in de ouderenzorg.
- De zorg efficiënt en kosteneffectief is. Niet overdadig maar wel adequaat. Winst valt te behalen door te streven naar een minimalisering van de vaak overgrote overlap aan bemoeienis.

Onze kernwaarden:

Voor de cliënt zijn wij een laagdrempelige en gemakkelijk te bereiken organisatie. Dat betekent één aanspreekpunt, één coördinator en korte lijnen.

Ook zijn wij in staat om actief en in een vroeg stadium bij een zo groot mogelijke groep ouderen kwetsbaarheid te signaleren om daar desgewenst op in te spelen.

Onze kernkwaliteiten:

Het succes van de huidige opzet komt voort uit de praktijk van de werkvloer. Pas later is het theoretisch kader ontwikkeld. Kern is dat de wens van de cliënt ook bij de hulpverlener het prettigst werkt. Dat wil zeggen kleine compacte groepen die werken met korte lijnen op een overzichtelijke manier met gevoel voor continuïteit en daardoor met veel plezier. Hierdoor ontstaat een betrouwbaar en integer GPO als spil (organisatiestructuur) om te komen tot een professionele en efficiënte hulpverlening.

Het gevraagde doel (waar gaan wij naar toe):

Op dit moment is het GPO er ten behoeve van de kwetsbare ouderen op Scheveningen. In de (nabije) toekomst zal die leeftijdsgrens vervagen en zal het GPO gericht zijn op alle kwetsbaren op Scheveningen die gebaat zijn bij een multidisciplinaire aanpak. Dus van de kwetsbare oudere Scheveninger naar alle kwetsbare Scheveningers (dus ook de jeugd) binnen de context van hun wijk. En parallel daaraan van Het Geriatrisch Netwerk Scheveningen naar Het Netwerk Scheveningen. Dit onder meer in goede samenwerking met de sociale wijkteams en centra voor jeugd en gezin die hierin een coördinerende en vangnetfunctie zullen blijven vervullen.

De argumenten om de zorg rondom de huisartsenpraktijk te organiseren:

- Een groot deel van de kwetsbaarheid bij ouderen begint bij problemen van de lichamelijke en psychische gezondheid. De huisarts is eerste aanspreekpunt in deze en dus in staat in een vroeg stadium kwetsbaarheid te signaleren. Ter illustratie: het gemiddeld aantal contacten per jaar tussen huisartsenpraktijk en 75-plussers is 19,6.
- De huisarts heeft doorgaans een langdurige behandelrelatie met de oudere. Hij/zij kent de huiselijke omstandigheden en familieverbanden (contextuele geneeskunde), wat een schat aan extra informatie oplevert bij de verdere begeleiding.
- Bovendien geeft de langdurige behandelrelatie doorgaans het vertrouwen dat noodzakelijk is voor een effectieve, proactieve, integrale begeleiding.
- Meerdere ketenzorg systemen kunnen zich ontfemen over de oudere. Behalve van kwetsbaarheid kan er ook sprake zijn van bijvoorbeeld diabetes en hartfalen. De huisarts heeft hierin een coördinerende taak en streeft uiteindelijk naar één geïntegreerd zorgsysteem.

- Alle bewoners van Nederland staan ingeschreven bij een huisarts. Dit is een goed functionerend systeem dat voortdurend wordt bijgewerkt. Zo worden de Scheveningse ouderen in logische, werkbare en steeds geactualiseerde groepen verdeeld.

Het GPO (Gestructureerd Patiënten Overleg) bestaat uit de volgende onderdelen (bron: Laego):

1. Informatie-uitwisseling t.a.v. situatie en vraag/behoefte van de oudere patiënt.
2. Het vaststellen van zorgdoelen in relatie tot de vraag/behoefte van de oudere patiënt.
3. Zorgplan en interventies afspreken en evalueren.
4. Korte verpleegkundige interventies uitvoeren.

Hierdoor ontstaat tevens algemene afstemming tussen hulpverleners, leert men van elkaar en verbetert de onderlinge samenwerking en communicatie. Het vaststellen van zorgdoelen is misschien wel het belangrijkste onderdeel. Hierdoor is voor alle hulpverleners, maar ook voor de oudere en diens familie, duidelijk wat haalbaar is. Het gaat om het algemene doel: 'herstel van functioneren', 'behoud van functioneren' of 'symptoombestrijding en acceptatie van achteruitgang'. Daarnaast gaat het om een specifiek geformuleerd subdoel.

3. Geriatrisch Netwerk Scheveningen

Het Geriatrisch Netwerk Scheveningen (GNS) is een netwerk van ca 160 professionals die werken met en voor ouderen in stadsdeel Scheveningen. Zij hebben korte lijnen en kennen elkaar via:

- De jaarlijkse GNS kennisbijeenkomst, om kennis te delen en te vermeerderen en netwerkrelaties te onderhouden.
- De LinkedIn groep Op één lijn, Geriatrisch Netwerk Scheveningen, om elkaar snel te vinden en actuele thema's en discussies met elkaar te delen.
- Thematische en wijkgerichte activiteiten en overlegsituaties, om door samenwerking effectiever te kunnen inspelen op knelpunten en kansen.
- Samenwerking in de zorg voor cliënten, via een GPO, Gestructureerd Patiënten Overleg, gefaciliteerd door eGPO (elektronisch GPO).

In Scheveningen wordt al enkele jaren actief geïnvesteerd in proactieve integrale ouderenzorg. De samenwerking tussen betrokken organisaties en professionals in de eerstelijns, verzorging en verpleging en ziekenhuis, het Geriatrisch Netwerk Scheveningen, heeft geresulteerd in een gezamenlijke werkwijze waarmee ouderen worden ondersteund in zolang mogelijke zelfredzaamheid en zelfstandigheid met behoud van kwaliteit van leven. Het GNS is een kennisplatform dat actief bezig is de kennis rond ouderenzorg te vergroten op de taakgebieden van het vakinhoudelijk handelen, de communicatie, het onderlinge samenwerken, de organisatie, de wetenschap, het maatschappelijk handelen en de eigen professionaliteit.

4. Samenwerking via Scheveningen VierKwart

Eind 2005 hebben organisaties voor wonen, zorg en welzijn in stadsdeel Scheveningen (ca 56.000 inwoners) een intentieverklaring ondertekend, waarmee zij zich verbinden aan onderlinge

samenwerking. Doel is een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van de wijken van stadsdeel Scheveningen tot levensloopgeschikte wijken door hier actief in te investeren.

De organisaties onderschrijven het belang van gebiedsgerichte samenwerking waarbij het aanwezige potentieel, de kansen en mogelijkheden in de wijken optimaal worden benut. Zij onderschrijven het belang van integraal werken vanuit de ervaren kwaliteit van leven van de bewoners in alle levensdomeinen.

De afgelopen jaren is met inspanning van velen een basis gelegd voor integrale aanpak voor kwetsbare ouderen en volwassenen in Scheveningen. De partners in Scheveningen VierKwart willen dit vasthouden en daarmee voorsorteren op nieuwe ontwikkelingen.

In 2015 participeren de volgende organisaties in Scheveningen VierKwart:

- Gemeente Den Haag (voorzitter stadsdeeldirecteur)
- Respect Zorggroep (budgethouder)
- Welzijn Scheveningen
- Middin
- Parnassia
- Haagse Wijk- en Woonzorg
- Oldael
- Duinrust
- Saffier De Residentiegroep
- Rudolf Steiner Zorg
- Huisartsen aan Zee, Huisartsen Heitkamp en Van den Berg, Gezondheidscentrum Frankenslag

In 2012 en 2013 is met facilitering van ZonMw de aanpak Samen voor een Sterke Eerstelijnscheveningen ontwikkeld, die beoogt de zorg- en welzijnsnetwerken in Scheveningen te versterken en formaliseren, zodat er optimale en integrale zorg kan worden geboden en bewoners van Scheveningen zo lang mogelijk zelfstandig en zelfredzaam in hun eigen omgeving kunnen zijn. Als project is Sterke Eerstelijns eind 2013 afgerond, maar de aanpak gaat door. Inmiddels zijn er 15 GPO's (Gestructureerd Patiënten Overleg) operationeel of in ontwikkeling en is er een Geriatrisch Netwerk Scheveningen waaraan ca 160 professionals op gebied van ouderenzorg en -welzijn zich hebben verbonden. Oudere bewoners in Scheveningen kunnen hierdoor langer zelfstandig en zelfredzaam blijven, omdat hun kwetsbaarheid eerder wordt opgemerkt en via een gericht zorgactieplan sneller kan worden gewerkt aan herstel of aan het voorkomen van escalatie.

Het bestuurlijk platform Netwerk Scheveningen VierKwart zorgt voor het brede draagvlak en commitment bij de partners. Het operationele platform SENOS zorgt voor concretisering van de samenwerkingsintenties. De GPO's zorgen voor vroege inventarisatie en zorgplannen voor kwetsbare bewoners.

Contact:

Loes Hulsebosch, coördinator Scheveningen VierKwart
vierkwart@hm-advies.nl / 0654218143